

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Primo reuere[n]ter cu[m] debita hu[m]iliatio[n]e.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Sermo de sanctis

multipli vidit mattheu oculo sue misera-
tionis. Rogem? igit? nos bñm aplm vt
suis merit? & p̄cib? h nob apd deum impe-
trer q̄m? mie oculos nos respicere & illam
nob grām ifudere dignet q̄ ab oi seculari
vanitate fuocati/recto sp̄ tramite ad eū i/
cedam? /cū eo pennit regnari. Amen

De sanctis Angelis Sermo

Benedicite do

Bminū oēs angeli et? p̄. cū. **B**i-
rabile videri p̄t q̄ nos sic allo-
q̄mur angelos q̄i iuitates eos ad bñdicē-
dū dñm: nō q̄ mīme bñdicimus dñm. sp̄
vriq; bñdicūt angeli dñm. **Uñ** Apoc. xij
Oēs āgeli stabāt i circuitu throni. sequit.
cecidērūt in sp̄ctu throni facies suas &
adorauerūt deū dicētes amē. **Bñdictio**
Maritaris & sapia & gr̄a actio: honor & vir-
tus & fortitudo deo n̄ro in secula seculorū
amē. **Hec** ibi. Quid ē q̄ angel? dicim?
bñdicite dñm oēs angeli et? mī q̄ desi-
deram? volūtate n̄ram sue volūtati? for-
mari in laudādo deū. **Dicim?** igit? **Bñdi**
cite dñm rē. q. d. vriq; p̄culdubio facit?
et nos vobiscū dñm bñdicere atq; laudā-
re cupim?. **Nūc** aut? hēm? deuz laudare in
vob? Nam p̄fero q̄ angelos sc̄os laudar:
ip̄m deū p̄ncipalr laudar: q̄m ip̄i sunt opa
dñi. **Aug?** j. p̄. **S**i tibi placet artificis
opa ex his lauda/ & i artificē retor: q̄ actio
nē. **A** nob itaq; laudādi s̄ angeli & eoz fe-
stiuata? solēnter a nob celebranda cū tri-
plici p̄cipua conditione.

Primo reuerēter cū debita hūilitatōe.
Secdo gaudēter cū sp̄iali cōsolatione.
Tertio seruēter cū sc̄i dñiderij affectōe.

Primo reuerēter cū debita hūilia-
tione **Apoc.** vl. dr̄ bñs Joānes.
Postq; audissem & vidiissem: ceci-
di vt adorare aū pedes angeli qui h mibi
ōndebat. **Debem?** aut? sp̄ealē h̄re reueren-
tiā ad angelos sc̄os marie p̄pter tria.

Primo p̄pter angelice d̄ditōis nobilitatē
Secdo p̄pter sui officij dignitatem.
Tertio p̄pter eoz copiosam nūerositatē

Mūnso propter angelice

cōditōis nobilitatē. **Sūt** em angeli crea-
ture pure sp̄iales ad imagines dei d̄ditē.
Angel? q̄ppe fm **Dām.** est substantia intel-
lectualis: p̄ mobil: a bitritio liberatio: corpo-
rea: dō misrās. imo: talitate suscipiēs fm
gr̄az/ nō naturā. **Est** aut? aduērdū q̄ an-
geli triplē cōpari p̄nt ad nos: in cōuenien-
tia: p̄cellētia: & deficiētia. **P**rimo in cōueni-
entiā triplici. **P**rima est p̄ueniētia origi-
nōis. qz vñū hēm? cū ip̄ creatorē & p̄ter
deū: ad eū? imaginē & nos & angeli sum?
Gen. j. **Fecit** de? hoīem ad imaginē & simi-
tudine suā. **Et** de angelo dr̄ **Gen.** in q̄daz
homel. qz angel? dr̄ si cūlū similitudis. q̄ in
eo similitudo vine imā gis īmūat exp̄ssa.
Secda ē p̄ueniētia abarōis. qz dñs ietus
q̄ est ab? angelo? est etiā ab? n̄r in sacro.
Sap. xvij. **Angeloz** esca nutriuisti p̄lum-
tū. **P̄s.** **P**anē angeloꝝ māducauit hō.
Tertia est p̄ueniētia bñficatōis. qz angelo
li bñficant in p̄replatiōe deitatz: & nos et
sic bñficadi sum?. **Mat.** xvij. **Angeli** eoz
rū sp̄ vidēt facie pat̄s. **Et.** j. **Loꝝ.** iij. **U**
dem? nūc p̄speculū & i enigmatē: tūc aut
facie ad fa. et **Mat.** xvij. **Erūt** sic āgeli dī
in celo. **S**ecdo cōpari ad nos i excellētia
triplici. **P**rima ē excellētia naturā q̄ritatē
qz sūt pure sp̄iales. hō p̄o corp̄alis ē & dī
mo terre: vt h̄ **Gen.** ij. **S**ecda ē excellētia
p̄tūalis puritatē. **S**p̄ em purissimū fuerūt
ab oi p̄cī macula: nō sic hoīes. **Ecces.** vij.
Nō ē hō in terra q̄ faciat bonū & nō peccet
Tertia ē excellētia sp̄ial facultatē. **Facit?**
em deo misrāt. **Uñ** eḡdes hō pl? laborat
vna die seruīdo deo q̄ oēs angeli ab in-
tio m̄di. qz sic dr̄ **Sap.** ix. **Loꝝ.** p̄ qd̄ corū
p̄f aḡuar aiām. **T**ertio cōpari angel
li ad nos in deficiētia triplici. **P**rima ē rōne
hypostatice vniōis. qz vt dr̄ **heb.** ij. **Paul?**
q̄ angelos ap̄p̄hēdit: sed semē ab̄tae. **Uñ**
& in seprur? nō inuenit q̄ ch̄s sic noīauē
rit angelos fr̄es suos sic hoīes. **Uñ** Joā.
ix. d. dñs marie magd. **Uade** & dicad fra-
tres meos: **Ascēdo** rē. **S**ecda ē rōne remis-
sionis. **P**er m̄ em hoīs remissibile est. **Uñ**
cū pen? q̄reret a dño **Mat.** xvij. **S**i p̄cī
cauerit i me frater me? & c. **R**ūdit ch̄s?
Nō dico tibi septies: sed v̄iq; septuagiesse
p̄ries. **Uñ** aut? ch̄s iussit **P**etrū facere/ h
m̄ro ap̄l? ip̄e ch̄s facit. **P**er m̄ aut? ange-
li est irremissibile. **T**ertia est ex p̄re bñficā

tionis. Habunt em homies sup angelos specialē quandā bifurcationē exteriorē in sensu exteriori vidēdo hūanitatē ebrū glorificatā r sup oēs angelos exaltatā. Jo. r In grediet r egrediet r pascua inueniet. Ebrū dr glo. In grediet vidēdo deitatez; et egrediet vidēdo hūanitatē ebrū r pascua. s. btrudinis ereme inueniet.

Secūdo debem⁹ specialē

hie reuerentiaz ad angelos ppter sui officij dignitatē. Ipi em sūt eterni regū nobilitatē sicut autē videm⁹ in militibus alicui⁹ regū spalis q dā eoz sp i aula regū cōmorant i pi regi assistētes ad eoz honore. qdaz aut ciuitates r castra regni custodiūt. qdā fo inimicos regū expugnat. Ita hoz militū dei qdā in aula regia. i. in celo empyreo sp regi regū assistūt: r ad eoz honore cantica glie r leticie decantāt: di. Sact⁹ scūs scūs r. Apoē. vij. Alij custodiūt puincias: ciuitates: r castra. Esa. lxiij. Sup muros tuos hierl'm pstituit custodes. Alij fo dei inimicos. i. demones expugnat. Apoē. xij. Factū ē plū magnū in celo. i. fm vna expositionē in ecclia militū. Michael r angeli ei⁹ pliabant cum dracone.

Tertio specialē habere de-

bem⁹ reuerētia ad angelos ppter eoz copiosam nūerositatem. Job. xv. Numqd ē numer⁹ militū eius; Tāta qppe est eoz multitudo fm Tho. q excedūt oēm nūer nūmeratū r nūerabilē r visibilē multitudinem. Uli Dion. in li. de celesti hierar. Excedentes nūer nroz materialituz co:poz. Dani. vij. Milia militū misrabāt ei; r decies centena milia assistebāt ei. Si itaqz festū vni⁹ scī reuerēter est celebrandū: qd dicitur de festo tot angelicis spiritibz dedicatō. sicut em festū facim⁹ oim angeloz. specialē tñ appropat festū istd bto Michaeli ppter triplicē rōnem. Primo ppter specialitatem appetitōis. qz vitz hac die brūs michael appuit i mōte gargano in apulia iuxta ciuitatē q dr spōtus anno dñi. cccxc. vide histoꝝ. Secūdo ppter specialitatem dedicatōis. qz hac die locū illū in mōte gargano a se dedicatū fuisse brūs michael reuelant. vide histoꝝas. Tertio ppter specialitatem attributōis: qz sibi speālē attri-

buunt aliq miferia: puta pncipal pporuz gubnario. Dicit em pnceps fuisse synagoge: r plagas egyptiacas itulisse: mare rubrū diuisisse: plūm istl' p desertū deducisse: et in terrā pmissōis itroduxisse. Ipe etiā a dño constitut⁹ ē pnceps ecclie: et i voce ei⁹ resurget mortui. et ipe in die iudicij erucem r alta passiois insignia an iudicez portabit. Ite sibi specialē attribuit victozial inimicoꝝ pluratio. Est aut angeloz r i plex pncipua victozia meozāda. Prima est h inimicos corpales. cuiusmodi ē illa de q bz. iij. Reg. xi. Venit angel⁹ dñi et percussit vna nocte cētū octogitā qmilia hoim d exercitu regū assyrioz. Videte qn te fortitudis sit āgel⁹. Hmōi et victozia quā b. archāgel⁹ michael spōtanis tribute ppter quā etiā spāl' iustituz ē solēntas pñs: est victozia scī michael dicta. Habz em h festū triplex nōmē. Dicit em appetitō: dedicatō: r victozia. P' aliqd em tps ab inuento loco pdictio: neapolite adhuc gētilēs h pōganos r beneuētanos. i. militātibz a spōto distāt: ordiato exercitu bellare ceperūt. q de epi pñlio triduanas petierit indutias vt ieiunio vacarēt: r pñio sui michaelis auxiliū implorarent. Tertia nocte michael epō appens spēs de exauditas: vltimū pmitit: r qzta diei hora tubet hoꝝ stibz occurrēdū. Quibz occurrētibz mōs gargan⁹ imenso tremore cōcutit: fulgura crebra volāt: r caligo tenebrosa totū mōtū cacumen inuolunt: ita q. dc. viri de aduersarijs tā ex ferro hostiū q ex sagittis igneis infirent. Reliq fo vtute archāgelī copra idolatrie reliqūt erroꝝ: r fidei collasū miserūt. Secūda est victozia h inimicos spūales cuiusmodi est illa victozia quā michael obtinuit qñ lucifer cū suis seqabz d celo expulit. de q expōit vno mō illd Apoē. xij. Factū ē plū i celo: michael r angeli ei⁹ pliabant cū dracone r. Sz qrun aliq vtz illd belū fuerit reale. Rndet frā. de maro. in. ij. di. vij. q sic. lz nō fuerit corpale. Nā pter ea q pñer ad potētia executiua expimur aliq genera belloꝝ pntentiu ad opardes imaginatiue. Prīmū est inf appetitū sensitiuū r itellectiuū. appetit⁹ em uti rēdūt ad opposita. Secūm ē inf itellectū r volūtate: sic qñ itellect⁹ iudicat aliqd ee faciendū et volūtas remitt. Tertius est inter

Uer. De Angelis

voluntatem: et voluntate nonynus ad se
duoꝝ h̄ hominū. Quartum est inter in-
tellectū et intellectū ex h̄is op̄ionibꝫ p
rōnes oppositas. Bellū igit̄ angeloz bo-
noz et maloz actū est iuxta tria q̄ in natu-
ra sp̄iali reperiunt̄ q̄ sunt ratio: voluntas:
et facultas p̄ rōnem nēpe electi angeli et re-
probi h̄ia sentiebant p̄ voluntatē ad h̄ia
afficiēbant p̄ facultatē ad h̄ia nitebantur
Nā electi angeli sublimē sentiebāt de deo
et gr̄a eiꝫ et ad gr̄am et gl̄iam eiꝫ afficiebāt
et p̄ facultatē sibi data p̄ illis nitebant. An-
geli s̄o sup̄bientes p̄tēntes gr̄am et gl̄iaz
dei: sublimē sentiebant d̄ bonitate nature
sue et p̄ hoc ad p̄riā gl̄iam afficiebant et
toto n̄itu i h̄iū electis sp̄iritibꝫ ferebant.
Magnis ḡ affectionibꝫ electi et reprobi an-
geli in h̄ia ferebant: boni in creatorē: ma-
li i naturā p̄riā: boni in gr̄am: mali ḡ gra-
tiā: boni in dei amorē: mali in odium dei.
Hec Franc̄. Irē h̄idie obtinent angeli vi-
ctōriā h̄ demones ab eoz insidijs et tenta-
tionibꝫ nos liberātes. Un̄ Apoē. x. d̄ q̄
angelꝫ demōnē ligauit et in abyssū misit.
Tertia ē victōria sp̄ialis quā archāgelꝫ
michael habiturꝫ ē h̄ antich̄im. Tūc ei vt
d̄ Dan. xij. Michael p̄nceps magnꝫ p̄sur-
get et p̄ electis tanq̄ p̄cezo: fortit̄ stabit h̄
antich̄im. Deinde antich̄is (vt d̄t Gloſa
Apo. xij. sup̄ illō Uicit̄ ymū de capitibꝫ eiꝫ
occisum et.) mortuū se finget et p̄ tridū la-
tens postea appebit d̄cēs se eē suscitatus.
Arceꝫ magica ferētibꝫ eū demōnibꝫ i ac-
ra ascēdet et vniuersi mirātes adorabunt eū
Tandē in montē oliueti ascēdens vt dicit̄
glo. sup̄ illō. ij. Thes. ij. quē d̄ns iesus inf̄-
ficiet sp̄i oris sui et d̄ stabit in papilionē
et solio suo in loco illo a q̄ d̄ns ascēdit: mi-
chael aduentēs ip̄m interficiet Et de h̄ fm
Bre. exponit illō Apo. xij. Factū ē plū et
Irē brō michael sp̄ali ter p̄tribuit finalit̄
aiay discretio: malat̄ eijciendo et bonas sus-
cipiendo. vñ ip̄e d̄ h̄c officū p̄derādi
aias fm merita et demerita. vñ h̄z picturas
q̄ sunt libꝫ laicoꝝ michael i statera anias
ponderat. Dan. v. Appensus es i statera et
inuentꝫ es minꝫ h̄is. Sunt em̄ qdā aie ya-
cūe bonis opibꝫ q̄s ponderās michael d̄t
Appensus es in statera et inuentꝫ es nihil
h̄is. Talibꝫ ḡ dicere p̄t̄ illō Apo. ij. Di-
seres et miserabilꝫ paup̄ et cecꝫ et nudꝫ Et il-

lud Dan. xij. Ligatus manibꝫ et pedibꝫ
eū in tenebras exte. et. Aliē sunt semple-
ne q̄ h̄ aliq̄ bōa opa fecerint tū repide et ne-
gligent. Istis ḡ dicit̄. Appensus es in sta-
tera et inuentꝫ es minꝫ h̄is. Et illud Apo.
ij. Non inuenio opa tua plēta coram deo
meo. Aliē s̄t aie plene q̄lis erat illa d̄ q̄ d̄t
Act. ix. Hec erat plena bonis opibꝫ. Istis
dicit̄. Appensus es in statera et inuentꝫ es sa-
tis h̄is. Habet ḡ michael sp̄ialit̄ officium
suscipiendi aias. vñ cantat. Archāgele mi-
chael p̄stitit te p̄ncipem sup̄ oēs aias susci-
piēdas. Non est tū intelligendū q̄ solꝫ ip̄e
suscipiat: s̄ q̄ alij angeli q̄ etiā suscipiūt et
portant sunt sibi subditi sic cardinales s̄m
mo pontifici. ḡ cantat ecclia. Michael p̄-
positꝫ para d̄si quē honoꝫificant angeloz
ciues. Et dicit̄ itaqꝫ p̄z ḡr̄auer̄t̄ cele-
brādū sic festū āgeloz p̄p̄ triplicē rōnē: et q̄
re specialit̄ d̄dicat̄ h̄ festū brō michaeli.

Secundo celebrandū est festū ange-
lorum gaudent̄ cū sp̄iali p̄solatōe
Et hoc p̄pter triplicem rōnem.

Prima ē rō recompenſatiōis

Secunda est rō p̄formationis

Tertia est rō acceptationis

Prima est rō recompenſatiōis

vt vicijs eis vicē rependamꝫ. Nā ip̄i
gaudent̄ d̄ bono n̄o: et nos gaudere de
bemꝫ de ip̄is. Hec. Gaudent angeli in cō-
uersione peccōris salutē hoim̄ sitientes. La-
chryme ei penitentiū ē vinū eoz. et Lu. xv
Gaudium ē angelis dei sup̄ vno peccōre pe-
nitentiā agente. Ad qd̄ intelligendū: no-
tandum fm Bonauen. in. ij. q̄ in angelis
nullo mō accreſcit gaudiū de bono increa-
to in quo consistit p̄m̄iū essentialē: quia qn-
tum ad illud sunt perfecte beati. Sed gau-
dium de bono creato siue proprio siue alie-
no in quo consistit p̄m̄iū accidentale acq̄
crescere potest non solum extensiuē de plu-
ribus gaudendo fm q̄ plures saluantur.
sed etiam intensiuē et ratione boni prop̄ij
et ratione boni coniuncti quia ministrando
alijs bona opera faciunt in quibus p̄m̄i-
um accidentale merentur: et quia etiaz cō-
ciues suos ad beatitudinem perduciunt su-
p̄ q̄bꝫ gratulant̄. Hec Bon. Amb. Unus
q̄libꝫ p̄uersionē suā gratā credat eē deo: et
cetibꝫ angeloz quoz affectare patrocinijs